

Ezzel még nincs vége augusztus meglepetéseinek. Külön említést érdemel Kósa-Kiss Attila beszámolója, amely szintén példa nélküli az MMTEH történetében:

" Meteor hullott a nagyszalontai Kölesér vizébe. 1983. aug. 9-én este 19:30 UT körül. A szerencsés szentanú az agráripari liceum /középiskola/ első osztályába járó Szalontai Imre. Kerékpárjával hazafelé tartva a városi tűzoltóság mögötti hidra érkezett, és gyorsan fékezett, mert észrevette, hogy egy 3 cm átmérőjű, vakítóan zöldes /foszforgyöngy, almazöld/ test zuhan sebesen, halk duruzsolással a víz irányába. A vízzel érintkezve erősen sístergő hangot hallatott a meteorit. A jelenség 7-8 méterrel zajlott le az észlelő mellett. "

Köszönet Hardi Ferencnek a rovat összeállításában nyújtott segítségéért.

HORVÁTH FERENC

megjegyzés:

A Föld légkörébe 12-70 km/s sebességgel belépő meteorok a közegellenállás miatt fokozatosan lassulnak, a 20-40 km magasságban elhelyezkedő ún. fékezési pont alatt csak a nehézségi gyorsulás határozza meg sebességüket. A földre lehulló darabok 100-200 m/s sebességgel, hideg vagy langyos testként érnek földet. Valószínű tehát, hogy a megfigyelő nem meteorhullást látott. Nehezen hihető, hogy valaki egy vakítóan fényes test átmérőjét cm-es pontossággal meg tudja állapítani. /B.E./

-...-

Meteoros rövidhírek

Gruangrao-meteorit

Az 1980. június 21-én Kína Shandong tartományában, Gruangrao megyében hullott meteorit hiperszén-kondritnak bizonyult. A hullás helye: 37.1 N, 118.4 E, a meteorit tömege: 1.9 kg.

Egy középkori tűzgömbleírás elemzése

1178. június 18-án Canterbury-ben született ez a leírás: "A jelenség vánszorgott és lüktetett, akárcsak egy megsérült kigyó!" J. A. O'Keefe kiszámította a Hold égi helyzetét az említett napra, és úgy találta, hogy mindössze 5.5-kal volt a horizont fölött, a sarló mérete pedig 1'-es lehetett. Valószínűleg a légköri refrakció és szcintilláció okozhatta a jelenséget, amelyet akár egy lassú tűzgömb leírásának is hihetnénk.

Sikerese meteorit-kutatás

Egy nagyszabású akció során Dr. David Rathbun /El Paso, Texas/ egy 6 és fél font /3.2 kg/ tömegű meteoritra lelt El Paso-tól nyugatra.

A Perseidák pályastabilitása

A raj leszálló csomópontjának helyzete D. Hughes és

B. Emerson számításai szerint mindössze

$$38 \pm 27 \times 10^{-5} \text{ fok/év értékkel nő.}$$

Antarktisz - 1982/3.

Ujabb nagy meteoritmezőkre bukkantak az Antarktiszon, a Percora-szakadéokban, 325 mérföldre a déli földrajzi pólustól, valamint a Thiel-hegység szomszédságában, a Moutton-lejtőn. Összesen 113 meteoritot fedeztek fel - ez kis szám a felderítésre szánt időhöz képest. Az expedíció legszebb leletét, egy kondritot egy nagy jégtömbbe fagyva találták meg. Az 1979-ben az Elefánt-morénában talált lelet elemzése megerősíti a meteoritok planetáris eredetét. Talán a Marsról kerülhettek ide, koruk mindössze 1,3 milliárd év.

Perseida-adatdömping külföldön is

Az Egyesült Királyság-beli megfigyelők 1983-ban 15.500 meteor adatát küldték be a BAA-nak /British Astronomical Association/ az augusztus 1/2. - 15/16. közötti időszakról. Ezek közül több mint 9000-t a maximum éjszakáján láttak. A maximum 12/13-án egy órával éjjél előttre tehető. Az előzetes eredmények szerint a ZHR a következőképpen alakult:

1983. aug.	1/ 2.	4.9
	10/11.	24.5
	12. 23 ^h UT	80
	13/14.	43.7
	14/15.	21.5
	15/16.	13.9

Az európai és amerikai adatok igen jó egyezésben állnak egymással.

Három fényes tűzgömböt 8-10 helyről is megfigyeltek, érdekes volt összehasonlítani a különböző helyekről becsült fényességeket. Ugyanazon jelenségre -2^m és -12^m között adtak meg értékeket, a kétharmaduk -3^m és -7^m közöttinek találta. /Vö. hazai eredmények!/

Unalmas TV-műsor helyett...

A Perseidák alatt Robert MacNaught többek között videokamerával is figyelte az égboltot és sok szép meteort örökített meg, amelyek ezáltal ismételten végignézhetőek a TV-képernyőn. Számos video-meteor azonosítottak fényképen is!

Észleljük az 1983e üstökös meteorjait!

Dr. David Meisel, az American Meteor Society igazgatója felhívta a meteorészlelők figyelmét az üstökös meteorraj-kapcsolatára. Sekinia /Jet Propulsion Laboratory/ kiszámította a lehetséges radiánst 1983. december 14/15-re. Ennek pozíciója:

$$\underline{\underline{132.2}} \quad \underline{\underline{-18.4}}$$

/A "BAA MS Newsletter" és a "Meteor News" alapján: Süle Gábor /